

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész. évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr. Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.	Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ISSEKUTZ JÁNOS. Nyomtató és Kiadó: Papp György. Gyulafehérvárt.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda. Gyulafehérvárt. Hirdetések díjszabály szerint.
---	---	---

Városi közgyűlés.

A városi képviselő-testület e hó 8-án tartotta meg rendes közgyűlését.

Igen sok tárgya volt, s ezek között a már részben ismertetett évi jelentés, melynek folytán a képviselő-testület kebeléből egy bizottság kiküldését határozta, feladatává tévén e bizottságnak azt, hogy az 1892 és 1893 évi jelentésekben foglaltak felett behatóan tanácskozzék, és az ott tervezetbe vett, a várost érdeklőleg indítványozott, haladást célzó indítványokat a városi képviselő-testület elé javaslatával egyetemben terjessze elő.

Mindkét jelentésnek igen sok pontja van, melynek alig egyike lett a múlt évben némileg az előirányzatba vett 2000 frt tőkével elősegítve, — s nem is lenne megjegyzésünk az ily részleges megszavazás ellen, ha a város képviselő testülete, nem az ily tőkéek részletes összegyűjtésére, és így az egyes czéloknek több éve elhalasztása által fedezni a szükséges összeget, hanem beosztaná oly formán, hogy egy-egy czélnek létesítése végett egy évi költségvetésbe legalább 5—6000 forintot venne fel, mert így gyorsabban lehetne mindazokat teljesíteni.

Igy például a vízvezeték, melyre már 2000 frt lett előirányzatba véve, évek hosszú sora után lesz kiépíthető, holott ha más városok mintájára egy nagyobb szabású kölesönt venne fel, ezen kölesön kamatait és törlesztési részletét az évi költségvetésbe számítaná, létesíteni lehetne ezt már a jelen évben. — Sőt egy na-

gyobb kölesönnel teljesíteni lehetne mindazt, a minek megtétele elkerülhetlen szükséges.

A nagyobb kölcsön felvétele a polgárok további terheltesével sem járna, mert ugyanazon összeget, melyet az egyes czélokra a képviselő-testület megszavaz az egyes részletek törlesztésére lehetne fordítani.

A kiküldött bizottság feladata lesz tehát az hogy mindazon előirányzatok létesítésére vonatkozólag a képviselő-testület elé oly indítványt terjesszen, mely a jelen költségvetés keretén belül a polgárok megterheltesével nélkül keresztül vehető legyen.

Fontos haladás az, hogy Körner József a villany világítás kiépítésére vonatkozó előmunkálatok megtételére a képviselő testület beleegyezését kéri.

Ma napság minden esetre időszerű a várost czél és korszerű világítással látni el, s mi hajlandók is vagyunk hinni azt, hogy Körner József úr a kérésében jelzett villany világítás érdekébe minden kitelhetőt meg fog tenni, — fel tesszük azt a városi képviselő-testületről is, hogy ezen törekvésében Körner Józsefet támogatni fogja.

Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal kielmélni az árvapénztári alapokat.

Ugyanis árvapénztárunk bevétele a múlt évben 120.002.68
Kiadása 56.149.88.
Az 1893-ik évi maradvány összege pedig 63 852.80.
tett ki.

Mely összegben kívül árvapénztári tartalék-alapunk 7212 frt 43 kr, tehát mind a kettő oly összeg, mely nagyobb városok számadásaiban is ritkán fordul elő.

Az árvapénztári tartalék alapra vonatkozólag nem találunk semmi indítványt, már pedig most, a midőn árvaház alapunk van, nem lenne helytelen a közönség részéről gondoskodni arról, hogy ezzel, valamint a tartalék alappal egyúttesen az árvaház mielőbbi létesítése czélba vétessék.

IRODALOM.

* A „SZABAD SZÓ“ képes politikai napilap legujabb kedvezményei. A „Szabad Szó“, melyről talán már fölösleges elmondani, hogy a legjobb és legolcsóbb magyar napilap, hetenkint „Koszoru“ czim-mel egy rendkívüli gazdag és előkelő tartalmu, képekkel díszített szépirodalmi hetilapot ad mellékletül. Továbbá „Kalapács“ czimmal maró és csipős éleze-ktől duzzadó élezelapot, mely hetenkint talányt is közöl és a megfejtők között 52 Józsv sorsjegyet és 52 kötet szépirodalmi könyvet sorsol ki. Ezenkívül még a következő páratlan kedvezményekben részesíti előfizetőit: Azok az előfizetők, a kik a „Szabad Szó“-ra az egész 1894. éven keresztül előfizetnek oly módon, hogy az előfizetési összeget negyedévenként küldik be, megkapják 1. A „Magyar Történeti Album“-nak már megjelent kötetét nyomban, a mint az első évnegyedi előfizetést beküldik. 2. A pünkösdkor megjelenő „Irók és művészek Albuma“ és „Közigazgatási Album“ közül azt, a melyet maguk választanak. 3. A „Magyar Történeti Album“-nak karácsonykor megjelenő 2-ik kötetét. 4. A „Szabad Szó“ 1895. évre szóló karácsonykor megjelenő nagy képes naptárát. Előfizetési ár: Egész évre Budapesten 10 frt, vidéken 12 frt. Fél évre Budapesten

TÁRCA

Talány.

Négy betűből állok, kettő a szótagom,
Apámról-anyámról én már csak — álmodom,
A két első betűm használja a varga,
Mikor a bőr cipőt vagy a eszimat varja.
Mások is használják, de csak a beszédben,
Mert a valóságban nagyon sok kárt téssen.
Nagyon sok kárt téssen, ott a hol van vagyon,
Ha ez lapályos helyt — vízhez közel vagyon.
Félnek is ám tőle nagyon az emberek,
Pedig kis mértékben nélküle nem élnek.
Igaz — ekkor nevét már megváltoztatja,
Vagyis — jobban mondva: régihez tér vissza.
Utolsó tagomhoz ha egy betűt teszesz,
Nehéz s erős dolgot belőle nyerendesz.
Többet nem mondok meg, de ha kitalálsz,
A sorsolás után leszen is jutalmod.
A jutalom pedig leszen egy kis tárcza,
Nem pénzes elbírhatd — hogy milyen? csak várd szá.
Nevedből csinálók egy kicsiny talánykát,
Hogy e helyen tartsunk kettecskén találkát.

Laboda.

Egy gyermek emlékiratai.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!
Becses lapja mult havi egyik számában holmi szenzációs hírt közölt a Vékony familiáról. E közlemény egy szivtelen anyáról s egy még szivtelenebb atyáról szól, kik önkezükkkel oltották ki gyermekük életét

En, aki a familiát közelebből ismerem nagyon kompromittálónak találtam e híresztelést. — Vékony ur és neje igen jó igyekezett emberek tizenhárom élő honfi és leány-magzattal ajándékozták meg a szegény magyar hazát. A magyar faj terjesztése iránt mutatott eme nemes törekvésük késztetett arra, hogy alaposan behatoljak a titok mélyébe, s a szegény családatyát és családanyát megmentsem a becselenség szennjétől. Végire jártam tehát a dolognak és sikerült is hosszas utánjárás után megtalálnom a boldogult sajátkezű naplóját, melyet az igazság érdekében jónak látok most egész terjedelmében a nyilvánosság elé terjeszteni.

18 . . Jan. 9.

Ma láttam meg először a napvilágot éjjel után 2 órakor. A hosszadalmas születési processus kissé kifárasztott, s ép azért egy nagyot szoptam s azután elaludtam. Reggel 8 óra tájban felébredtem. Kinéztem a pályából. Anyám szendergett a szobában nem volt senki. Ez alkalmas pillanat volt megtekinteni a világot. Szétnéztem. — Künn minden fehér volt, az ablakon a jégvirág ezer alaku töredékei látszottak, benn a kandalóban lobgott a tűz s az óra egyhangú ketyegése sen kívül semmi zaj se künn se benn. Mikor jól körülnéztem magamat, s meggyőződtem, hogy ez az élet nagyon unalmas lehet, nyekkentem egyet-kettőt. Anyám felébredt és megszoztatott. Ismét elaludtam. — Déli 12 órakor felébredtem. Az asztalnál ültek és ebédeltek: nyolcz gyermek, egy bajszos nagymama, egy férfi, ki-ről rögtön megtudtam, hogy atyám, nó és még csodák csodája, anyám is ott ült közöttük. Kissé halvány színben játszott arcza, de máskülönben jól érezte magát, nem viselte meg a szenvedés; úgy látszik több ízbeni produkkeioi kellő gyakorlottságra képesítették.

A 8 gyermek egészen parlamentáris módon kétáborra volt folosztva: az ellenzéki oldalon ültek a fiúk, a mamelukin a leányok. A társaságot folytatólágosan kiegészítette egy kis asztalka mellett négy gyermek, ezek is hozzánk tartoztak. — Életjelt kellett adnom magamról. Nyifogtam egy nehányat. Egyszerre odarohant az egész asztal; anyám legelőbb.

Felvett, megcsókolgatott, s bemutatott, mint a Vékony familia legifjabb sarjadékát. Én örvendtettem a szerencsének, s kiváló örööm kifejezésül, hogy a Vékonyok családjának tagja tehetek, rugadalózni kezdtem pályámban.

— Ugy-e mama, szólalt meg egyik Vékony a fiatalabb nemzedékből, — ezt is a golya hozta?

— Az hát, kis tacsó!

Meg nem állhattam, hogy e naivságom el ne mosolyogjam magam. Milyen korlátolt észjárásuak ezek a mai gyerekek.

— Nó most már mi is ötön leszünk, sipogta egyik Vékony-fi a lányok tábora felé, most már nem fogunk töletek félni, ha mindjárt nyolczan is vagytok.

Az ebéd alatti szopás közben aztán megtudtam, hogy itt a gyermekek közt minden szavazással döl el. Szegény fiúk, mindig leszavazták őket a lányok, mert kétszer annyian voltak. Most már ezután vége az abszolút többségnek. Itt vagyok én.

— Ugy-e mama, szólalt meg egyik Rousseau képtű Vékony. — a golya még fog hozni nekünk három kicsi fiu testvérkét, hogy mi is nyolczan legyünk, mint a lányok?

Egy borzadályos sóhaj volt a válasz anyám részéről.

Megértettem, hogy ez mit jelent. Ismét elaludtam. Miért is legyek ébren? Hiszen olyan unalmas az élet

5 frt, vidéken 6 frt. Negyed évre 2.50 frt vidéken 3 frt. Az előfizetési pénzek a „Szabad Szó” kiadóhivatalához (Teréz-körút 41. szám alá) küldendők. Jegyzet: Nem előfizetőknek a díszes kötési 50 pompás színes képet tartalmazó Magyar Történeti Albumok egyes, 15 oldalra terjedő kötetek 2 frt bolti árért megküldjük.

* **Tanulók Lapja** ezimen új ifjusági, kéthetenként megjelenő folyóiratot alapított dr. Rupp Kornél fővárosi tanár. A lap célja a magyar nyelvi és irodalmi iskolai dolgozatoknak mintául szolgáló közleményeket hozni s mint ilyen nagy szolgálatokat van hivatva teljesíteni az iskolai tanuló körében. A nagyon ajánlatos lap előfizetési ára egész évre 1 frt 60 kr., mely a szerkesztőségbe (Imre-utca 9. sz. küldendő).

Ujdonságok.

Vörös kereszt. Mindenkor, ha a gyulafehérvári vörös-kereszt-egylet igen t. választmánya valami estélyt vagy tánczezel összekötött mulatságot hirdetett és rendezett — az egylet tagjai között és a résztvevő közönség közt általános mozgást és pezsdülő élet idézett elő; mert a ki csak tehette, örömmel készült ezen estélyhez — mivel oly jó hírű, hogy mindenki a ki csak egyszer is részt vett, teljes meglepéssel távozott el onnan és sokáig nem felede el a kedélyes fesztelen jó kedvet és vig. szinte barátságos találkozás. És valóban ez így van. A vörös kereszt egylet mulatságai egyedüliek, a hol az egész csász. és kir. katonatisztakar, plenóban részt szokott venni. A vörös-kereszt-egylet egyedüli, mely minden politikát kizárva csak a jótékonyágnak hoz áldozatot. Hála és dicséret a gyulafehérvári igen tisztelt pártoló közönségnek, mert dacára a sok influenza betegségnek, igen számosan vettek részt a folyó évi február 1-én rendezett hangversenyyel összekötött táncmulatságban. Körülbelül 80—90 pár járta a négyest és utána lejtették a lelkesítő csárdást. Két zenekar működött közre, a mi szintén a kedvet csak fokozta. Igen szépen játszott a 62-iki ezred zenekara Pinl Hilderich kitűnő vezetése alatt a már előre hirdetett csinos programot, és gyönyörködtette a lelkesedő közönséget. Jelen voltak a katonatisztek ügyszólván mind a parancsnoktól kezdve az utolsó hadapródig, a mi különösen a kedves hölgyvilágnak nagy gyönyörködésére szolgált, mert nem szenvedtek hiányt ügyesebbnél ügyesebb táncos és mulattatóban. De nem csak erkölcsileg sikerült a jelen estély, mivel a legszebb közönséget összehozta, hanem anyagilag is. 245 frt bruttó jövedelemből a kiadásokat levonva maradt tiszta jövedelem 87 frt 25 kr. o. é. a vörös-kereszt-egylet céljaira. És ezen jövedelmet leginkább szaporították a felülfizetések melyeknek lajstromát itten bátor vagyok közölni és az egylet nevében a legmélyebb bálát mondani a jótékonyágot gyakorló közönségnek. Fölülfizettek a vörös-kereszt-egylet folyó évi február 1-én tartott hangversenyyel összekötött táncestély alkalmával: Lehmann parancsnok 9 frt.

Igy teltek el a napok egymásután a keresztelőig. Ekkor új korszak kezdődött életemben. Beállott az a napsugaros időpont, mikor a szív viritani kénytelen.

Demeternek kereszteltek. Hogy miért adták nekem a Demeter nevet, azt föl nem foghatom, — szf. Demeter a megmondhatója.

Ez a Demeter név különben sem foglalkoztatott engem, hanem annál inkább kiterjedt figyelmem keresztanyámra.

Egy igen szép kedves özvegyasszony volt; központja a keresztelési lakoma alatt a társaságnak.

Leontinnek hívták. Ah, még a neve is mily költői! Bálványozták, körülrajongták, s én hogy is maradtam volna hátra, mikor leginkább és legjobban épen engem illetett. Sirtam is keservesen, mihelyt kivettek a kezéből. — Az a sok bajszos, szakállas nagy-néni majd megölt a csókjával, — huh! úgy sikoltattam, mikor valamelyik hozzám nyult. De mily kellemes érzelmek vettek rajtam erőt, mihelyt Leontin vett ölébe, s bársony ajkaival czuppanás csókokat nyomott arcomra! Kéjes érzelmek járták át tagjaimat, s oly édesen néztem azokba az éjszét szemekbe, hogy meg kellett értenie a mit éreztem, amit mondani akartam, azt t. i. hogy forrón szeretem. — Néha-néha odaszorított pihegő kebléhez, s ilyenkor a hetedik égbe éreztem magam emelkedni, azt gondoltam, hogy bírom szerelmét annak a szép özvegynek. De ah mennyire kellett csalódnom!

Oda huzódott velem egy függöny mellé. Kevés vártatva odalépett egy barna, karesű ifju, s mintha mindketten engem akartak volna megcsókolni, lehajoltak egész az arcomig; forró leheletüket éreztem, és ajkuk egymásra tapadt.

Ab, hogy szerettem volna leharapni orrukát, de

Joksmann Nándorné 5 frt, Wökl József Hotelier 5 frt. Rieger mérnök őrnagy 4 frt, Valaki 3 frt. Dr. Setz Károly 3 frt, Dr. Téri Ödön 3 frt, Dr. Mayer Ödön 3 frt, Jonász Adolf, 3 frt. Baiersdorfer Richard, 2 frt 50 kr. Blach Fülöp 2 frt 50 kr. Dr. Gál Béla 2 frt. Dr. Náthán Bernáth 2 frt, Faludi Sándor 2 frt, Waczka őrnagy 2 frt, Dr. Fekete Gyula 2 frt, Novák Ferencz 1 frt, Bartha Győző 1 frt, Löwy Bernáth 1 frt, Csiky István ügyész 1 frt, Valaki 1 frt, Blumenfeld főhadnagy 1 frt, Czirlea P. S. 1 frt, Dr. Balázs Endre theologia tanár 50 kr, Mendl Moritz 50 kr.

— **Köszvényes.** E hó 18-án d. u. 3 órákor a helybeli lüvész egylet a városi tanácsteremben közgyűlést tart, melyről a tagok értesítettek. —

— **Érdekes esküvő.** F. h. 12. igen érdekes frigy kötött a helyb. új izr. templomban. Érdekessége ezen esküvő azon körülmény, hogy annak rendezője egy Párisban lakó iparos, ki városunknak szülöttje és mint szegény 13 éves fiu hagyta el helyben lakó szüleit. Budapesten kitanulta a szűcs mesterséget. Mint iparkodó ifju a külföldet is akarta ismerni, míg végre Párisban állapodott meg. — Főnöke, ki ügyességét, tiszta jellemét megismervén, leányát adta neki nőül és avval együtt virágzó üzletét. — Ezentul Fischer Lipót ur rendesen támogatja szegény szüleit és testvéreit és időközben személyesen is meglátogatta. De gyermeki és testvéri szeretetének netovábbját a legifjabbik nővérének a kiházásánál mutatta ki. — Mihelyt a vőlegény a helyi Reisz Ignác kereskedő személynében találta, a párisi földink felajánlotta az összes költségeket, sőt azon óhajának adott kifejezést, hogy a lakodalom minél szélesebb körben tartassék meg; ő pedig egész családjával azon személyesen részt akar venni.

A ki tegnap d. u. 3 és 4 óra közt a tövisi utcán keresztül ment, ott láthatta volna a helybeli izr. hitközség színe javát, a templom udvarában és az utcán, mert a templom belseje interconfessionalis vendégeket nem fogadhatta: annyi népséget még a legelőbbkelő és leggazdagabb esküvőn sem láttak még, a mióta az izr. hitközség fenn áll. —

Az estebéden több száz személynél vett részt a; nemzeti szálloda nagyterme zsufolásig töltye volt. A felköszöntők már a második tálnál kezdődtek.

Azok mindegyike dicsőítette a derék földiuk áldozatkészességét és rokoni szeretetét, a ki házat, üzletét otthagya, és ezerekre menő költséget nem szánya eljött, szeretetreméltó feleségével és két kedves leányával, hogy mint család fő szerepeljen nővérének kiházásánál. — De tekintettel azon körülményre, hogy a párisi vendégek se magyarul, se németül nem értenek, az helybeli izr. iskolának egyik tanítója francia nyelven szólalt fel, kiemelve, hogy a magyar nemzet a francia nemzettel évszázadok óta rokonszenvezett. Ezen két nemzetet a szabadság és liberalizmus szeretete hozta közelebb egymáshoz. S midőn a toszírozó azt mondta, hogy Fischer Lipót urnak most a francia nyelv a kedvencz nyelve, ezen kifejezés ellen élénken felszó-

lalt, mondván: Magyarország életem végeig marad kedves hazám, a francia nyelv csak fogadott nyelvem — mely ellenvetést harsogó éljen szakítá félbe a szónokot Fischer Lipót ur, azon meggyőződést vihete magával, hogy nemes áldozatkészége nem családjá körében, hanem mindazok emlékeztetésében elenyészhetetlenül marad meg, a kiknek alkalmuk volt a kedélyes, művelt férfiuval érintkezésbe jönni. Sok ilyen hazafi városunknak!

— **A gyulafehérvári ipartestület** f. hó 11-re hirdetett közgyűlése a tagok részvétlensége miatt elnapoltatott. A közgyűlés tekintet nélkül a tagok számára f. hó 18-án vasárnap fog megtartatni.

— **Gazdászati és kertészeti diszmű.** Valóban joggal nevezhető ennek a Mauthner Ödön budapesti magkereskedő ez idei főárjegyzéke, amelyet gondos és kitűnően tájékoztató szerkesztési szövege mellett a számos fekete ábrákat nem is tekintve ragyogó színnyomatu 90 műlap díszít. Mauthner a múlt nyáron Amerikában járt és az ottani növénytermelő körök nagy haladottságot tanúsító munkáját tanulmányozva, rájött, hogy mennyire czélszerű lesz hazánkba is termeszethű színekben mutatni be a közönségnek a terményeket. Ezen káprázató csinnal kiállított tájékoztató mű a növények ismerete tekintetében nagy átalakulásokat van hivatva előidézni. Ha szép növényt ismerünk látásból, beszerezni óhajtottuk volna, de nevét esetlegesen nem tudtuk. A Mauthner árjegyzéke alapján azonban a termeszethű színezés nyomán ráismerünk és nevét, leírását sőt számtalannak tenyésztési módját is megtanuljuk e diszműből. Mauthner 184 oldalú katalógusa természetesen csak azoknak, kik rendeléseikkel megtisztelni óhajtják a czéget, kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

— **A vetések állása és a mezőgazdasági állapot** február 1-én a földmívelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések alapján a következő volt: Január hó derekáig száraz kemény hideg időjárás uralkodott. Azóta országsszerte megenyhült az idő s most tavaszias jellegű — nappal enyhe, éjjel hűvös — időjárásunk van, gyakori kisebb fagygyal, erősebb széllel és szárazsággal. A csapadék hiányáról már igen sok helyen panaszkodnak, néhol a szárazság, másutt a fagy, egerek tércak a vetéseket erősen megviselték. Különben az éjjeli fagy és a nappali enyhe időjárás is a gazdákat örökös aggodalomban tartja s félni lehet, hogy a mostani változó időjárás az ősziekben, különösen a lazatalaju vetésekben számottevő kárt fog okozni. Ez idő szerint ugyan a gabonavetések még tulnyomó részben kielégítőeknek jelezhetők, mindenesetre azonban a közel jövő fogja megmutatni mennyire változtak ősz óta a vetések, mikor csaknem általában véve jók voltak. Helyenként a repeze az országsszerte észlelt hótakaró hiánya miatt kifagyott. Az enyhe időjárásban a szántás, a trágyakihordás, favágás és szállítás napirenden van; vannak helyek, a hol már

Megtudtam, megértettem mindent: ők férj és feleség voltak.

Közel jártam az örüléshez, mikor meghallottam Ab, hát mégis csak játszott velem az a démon! De hát mért hitegetett? Mért mondta, hogy szeret?

S most ők örvendeznek, nem sokat törődnek velem. — De ne örüljete, nem fogtak sokáig örülni, megölöm boldogságtokat!

Egy pokoli eszme fogamzott meg ágyamban Megölöm először magamat, aztán aztán azt a szép hűtlent A nyakán egy brostú ék van, annak tüjét szívembeszúrom s aztán, hogy egyesüljünk legalább a halálban — az ő szívébe is belemártom a gyilkot. — — Ah Leontin!

Eddig a napló. Most már úgy hiszem, t. Szerkesztő Ur, érte az események közötti összefüggést, s teljes valójában méltatni tudja azt a rajongó szülői szeretetet, mely az e-i temetőben domborodó kicsinyke sírhant felé egy márvány sírkövet állított, s rá arany betűkkel e szavakat vésette:

Itt helyben nyugoszsza örök álmait
VÉKONNY DÓME.

Született 18 . . . Januárban, meghalt hasrágásban.
Élt 13 hónapokat.

— **Fekete Miksa szintársulata** már huzamos ideje, hogy Székely-Udvarhely város közönségét mulattatja valóban szép pártolás mellett. A nálunk is jóbírt derék színgazdátának most sikerült Gerő Lindt, a kolozsvári nemzeti színház naiv primadonnáját nebulány napi vendég szereplésre megnyerni, a mi bizonyára csak jóhírt szintársulatnak lehetséges. Azon reményben, hogy Fekete Miksa városunkat ismét meg fogja keresni s szintársulatával, óhajtanók, hogy annak idején gondoskodna számunkra is egy kis műélvezetről.

a tavaszi vetést is megkezdték. Ily korán (február elején), már régen nem vetettek Magyarországon. Takarmány és szalmahiányról, különösen a Duna jobbpartján, mindinkább panaszkodnak; a jószágot a legelőre sok helyen kihajtották. A lóhere és lucerna, valamint a vöröshere különbözően teleltek; néhol szenvedtek. A szőlőkben a rigolirozás, továbbá a gyümölcsösökben a gyümölcsfák tisztítása folyamatban van; a szőlők és gyümölcsösök jó állapotban vannak.

— **Öngyilkosság.** Lapunk zártakor vesszük a szomorú hírt, mely szerint Moskovitz Albert, Moskovitz Hermann közbeesülésben álló polgártársunk fia, ki mint tüzér önkéntes Nagy-Szebenben szolgált, ugyanott tegnap eddig ismeretlen okból önkézével véget vetett ifjú életének. A jobb sorsra érdemes fiatal ember és bánaos szülei iránt általános a részvét.

— **A gyulafehérvári népbank** r. t. 1894. január 21-én megtartott évi rendes közgyűlése által az 1893 évi nyerevényből jótékonycélra megszavazott 78 frt az igazgatóság által következő czimletekre utalványoztatott ki a pénztárból: 10 frt a helybeli ev. jótékony nőegylet segélyezésére. — 10 frt a helybeli izr. jótékony nőegylet segélyezésére 10 frt a városi kórház alap javára. 10 frt az izr. kórház javára. 10 frt helyi önkéntes tűzoltó egyesület segélyezésére, 10 frt a helyi kisdudóvoda alap javára, 10 frt a helyi ipar iskola alap javára, 8 frtot apróbb jótékonycélú segélyezésekre.

— **Örvendtes reformok a közegészségügy terén.** A közegészségügy terén — a mely az állami igazgatás körébe utalt közigazgatási ágat képez a kormány uines ugyszólván a kizárólagos ellenőrzésre szorítva, mint más közigazgatási ágaknál, hanem hálás tere nyílik a kormányi tevékenységnek minden irányban s a kormányi kezdeményezésnek az eddig paragon hevert intézményeknél. A belügyminiszter ennek tudatában a közegészségügyet állandó és kiváló gondoskodás tárgyává is tette. Ennek nyilvánulása az a legújabb intézkedése, mely az egészségügyi főosztály újjaszervezésében jelentkezik. E szerint a belügyminiszter az egészségügyi főosztályt az eddigi két ügyosztály helyett három ügyosztályra osztotta, a) járvány, b) egészségügyi közigazgatás, c) kórházi és tébolydai osztályokra. Mint látható, a járványügy kellő méltatásban részesül azzal, hogy külön választott a többiből. Az ügyosztályok élére Chyser Kornél főosztályvezető ki próbált erőket szemelt ki. Megnyugvással vehető a belügyminiszternek ezen serények intézkedése, hogy e fontos közigazgatási ág nálunk is törekszik azon nívó felé, melyre az a német s angol államokban jutott.

— **Panasz Balászfalváról.** Balászfalván a magyar tanügy valóságos gunyrtárgyává lett, dacára minden ellenőrzésnek az állam részéről. Tanképesítési vizsgák történnek ott az állam semmi befolyása vagy képviselte nélkül; tanítói alkalmazást nyernek még oly egyének is, kik semmi megfelelő tanintézetet vagy tanfolyamot be nem végeztek, a magyar nyelvet nem csak nem bírják, de még távolról sem értik. Ily tanfőrfő és tanerő pedig fungál Balászfalván nem egy. Ily rendetlen állapotokkal szemben hol van a kormány? Hol a főigazgató? Hol a tanfelügyelő?

— **Újság a cigaretta-papíroson.** Egyik pétervári napilap tulajdonosa eredeti reklamgondolatra jött rá. O ugyanis a saját lapjában érdekesebb híreit stereotip nyomtatással, dohánnyal megtöltött cigarettahüvelyekkel kolportáltatja. Természetes, hogy Péterváron óriási mennyiségben fogynak azok a cigaretták, a lap pedig hihetetlen módon terjed.

— **Biztosítás vakság ellen.** A legújabb „találmány“ a biztosítás terén, ezúttal a vakság elleni biztosítás. A vállalat indokolása nem alaptalan: A szemvilágnak teljes elvesztése által az illető egyén a társadalomra nézve meghalt. A látás képességének teljes elvesztése esetén a társulat bizonyos évi járadékot fizet, tekintet nélkül arra, vajjon bosszabb vagy rövidebb ideig élhet-e a biztosított. Ha a látóképesség visszatér, a fizetés kötelezettsége megszűnik. A kockákat, melyek a társulat vállalt, még nincs eléggé kiderítve, A statisztika ugyan azt tartja, hogy 1400 emberre jut egy vak, e számban azonban azok foglaltatnak, kik vakon születtek. Élethossziglani vakság azonban olyanoknál, kik látó szemekkel születtek, 10.000 egyén közt 7 fordul elő. A terven talán mosolyogni lehet, de azért nem tagadható, hogy van benne gazdasági momentum. A megvakultak már érezheték szükségét, hogy e baleset mellett anyagilag védve legyenek, mert a ki vakon születik, sokkal inkább tudja magát fontartani, mint az,

ki előbb látott és azután megvakul. Egyébiránt más balesetek elleni biztosító társulatok is tekintettel vannak bizonyos mértékben a megvakulás balesetére is, úgy, hogy az elérni kívánt czélt tényleg némileg megközelítik.

— **Telefonidegesség.** A telefon egy új betegséget szült, a — telefonidegességet. Ebbe esett bele Lövenstein berlini kereskedő is, a kit a berlini telefon központi távbeszélőn elkövetett becsületsértés miatt a bíróság elé citált. Még november 15-én történt, hogy a telefon leirhatlan dühbe hozta Lövenstein urat. Félóraig zörgetett, míg végre jelentkezett a központ és egy finom női hang édesen csengő hallót kiáltott a kereskedő fülébe. Lövenstein ur, kit a telefon már valószínűsítőgőyölővé tett, dühösen ordított vissza: — Takarodjék a telefontól, ostoba asszonyi állapot, mert mindjárt a fejéhez vágom a hallgatót! A kisasszony elment a bírósághoz és bepanaszolta az udvariatlan telefonelőfizetőt. Lövenstein ur tanukkal bizonyította, hogy félóraig erőlködött hiába, de az udvarias bíróság e mentséget nem fogadta el és 100 márka pénzhírsággal sújtotta a telefonhölgy sértegetőjét.

— **Deák Ferencz és Bach.** Bach államminiszter, az ötvenes években ez alkalommal találkozáva Deák Ferenczcel, abbéli meggyőződését fejezte ki a bölcselett, hogy a magyarok előbb-utóbb föl fognak ölvadni a művelt germán népben. Deák ellent mondot és csak annyit engedett meg, hogy ha a magyarok a szláv vagy német elem általi elnyelését közt kell választania, bizonyosan ez utóbbit választaná, csak hogy ez még nagyon messze van.

— No akkor nem látom át, miért vonakodnak mindjárt ráállani arra, mi egyszer, ha később is, de okvetlenül be fog következni — mondá a miniszter.

— Excellenciád bizonyosan jó keresztény és reméli, hogy az égbe juthat; azonban kételkedni bátorodom, hogy azért excellenciád örömeitől menne oda ma, mint holnap. Deáknak eme felelete elég volt arra, hogy a miniszter ne bolygassa tovább ezt az eszmét.

— **Apostoli ebéd.** II. József, midőn Egerben időzött, gróf Eszterházy Károly püspöknek volt vendége. A püspök nagy ponpával vette körül a császárt s egymásután adta a fényesebbnél fényesebb ebédet. II József egy ily nagy ebéd alkalmával kötekedő hangulatban volt.

— Püspök ur! ön az apostolok utódja, csak hogy az apostolok nem éltek ám ily gazdagon!

A házi gazda nyelt és hallgatott. Másnap azonban, midőn az ebédet jelentették, egy szűk szobába vezette a császárt, hol még csak az udvari pap volt jelen. Az asztalon agyagtányér, fa-kés és fa-villa. Az ebéd három tál egyszerű ételből állott. A császár, ki gyomra iránt nagy tisztelettel viseltetett, csak várta, hogy e furesza kezdetnek mi lesz a folytatása? remélte, hogy majd csak hoznak még valami izletesebbet is. Pedig bizony nem hoztak még tires talat sem. Nem palástolhatta bosszankodását:

— Püspök ur! miféle tréfa ez?

— Semmi tréfa felséges uram! Tegnap Gróf Eszterházy vendégelte meg, ma pedig az egri püspök, az apostolok szerény és méltatlan utódja.

A császár érezte hogy alaposan le van főzve.

— **Szikrák. Szemtelen. Vendég:** Pinczér, mit bámul maga engem? Tán szellemnek tart? **Pinczér:** Igen, de nem valami nagyinak. — **Megfelelt. Házaló** (a vendéglőben): Tessék kérem zsebfésti, fogkefe, körömtisztító. **Vendég** (hangosan): Nem kell semmi. **Házaló:** Meg is látszik az uron. — **Visszaadta.** „Készültetés volna önöz nőül menni, uram. Mit ajánlhat ön nekem?“ „Kérem, én elmebeteg-orvos vagyok, s ingagn fogom gyógyítani.“ — **Udvarias. Hölgy** (asztal-szomszédjához, ki egy szót sem szólt hozzá, a felkelésnél): Köszönöm, uram! **Ur.** Mit? **Hölgy.** Hogy oly szives volt s megkímélte a hallóérzékeimet.

— **Hogy egyék az ember Ezen?** czim alatt közölte Dr. C. J. ur Budapesten egy értekezést, melynek legérdekesebb tartalmát és általános elterjedését ismételve adjuk és mely a legmeghatóbb figyelembe vételt érdemli. Az embernek bizonyosan nincsen semmi fontosabb mint az erejéhez egészsége fentartása. Erre nézve első sorban a szájüregek ápolása szükséges, mely — „a teremtésnek igazi remek mive“ — egy sok, a későbbi emésztésre nézve igen fontos szervezetekkel ellátott műhely, a melyben a bevett táplálék a már messze járandó változásoknak alávetetik, hol a legfontosabb szerepet a fogak játsszák. A fogaknak czélja felett a vélemények különbözők

Kik szép fehér fogak birtokában vannak, hiszik, hogy azok csak arra valók, hogy az egész világnak muttasák; egy azonban biztos, hogy ők a jeles fontos feladatnak teljesítésére valók, a feladatot kisebbíteni és az ő tömörségét lágyítani, hogy az emésztő nedvek átjárja, őt a gyomorba való felvételre, a szükséges átváltozásra az emésztő szerveknek fölszivása végett előkészíteni tudják. A száznak és a fogaknak gondos ápolása egy hygieniai rendszabály legnagyobb értelmében minden emberre nézve, gyermekkorától fogva a legnagyobb kintelyességgel kellene ápolgatni. Ma tudjuk, hogy minden éledés és rothadási processus, ennél fogva minden betegedések csak bakteriák által idéztetnek elő. És hol lenne egy kedvezőbb talaja azoknak keletkezésére és szaporodásra nézve, mint a nedves meleg szájüregekben? A berlin Miller tanárnak egy német tudósak érdeme, hogy bebizonyította mily nagyszerű bakteriák tenyésznek benne. Gondoljanak csak az étel maradékokra, melyek a fogak között és romlott fogakban maradnak, sokaknak 24 órán át, és felfogni fogjuk milyen szétbontásra és rothadásra alkalom van adva. Azért nem is elegendő a száját naponta csak egyszer tisztítani hanem a légkevesebb 2-szer, reggel és este kell történnie. Azonban mindazon esetre, mivel éppen az alvás alatt a szétbontás a szájüregekben maradt étel maradékoknak háborítatlan módon történik, tehát vigyázat! A száznak tisztítására egy lágy fogkefével és egy kipróbált fogtisztító szerrel (mint ezt az C. Sarg által 1887-ben feltalált „Sarg-féle Calodont“ előállít, mely mindenkor különös ügyelet alatt ezen világtűzletben előállítatik) kell naponta 2-szer reggel és este történnie. Ha tehát fontos, hogy miképen eszik az ember, nevezőleg gondolkodva és lassan, mindenkor csak kicsi falatokat és és jól rágyva, az ételeket nem igen forrón és az italokat nem igen hidegen, úgy egy észertő szájjápolás éppen egy fontos egy igazi emésztésre, mert csak ennél lesz hosszú élet a földön!

C S A R N O K.

Cultur harc.

Mindig mondtam, hagyjunk békét a politikának; nem akart senki és most . . . ? Most mindennap összeveszek a feleségemmel; én hive vagyok a polgári elválásnak, ő pedig nem, s így aztán gyakran olyan hangon beszélget a családi politika, mint a „Közművelődés“ Szász Gerővel és viszont. —

Ezek a pillanatok a legelkeseredettebbek, pedig mi olyan jól eltértünk egymás mellett; de ez a politika, ez a politika . . .

Az a legrosszabb az egész helyzetemben, hogy nem tudok abszolút többségre szert tenni; mert az anyósom úgy tesz, mint a horvát képviselő, az éjjeli gyorsal megérkezik, képtelen szótöbbséggel leszavaznak s aztán megyen vissza s én tökéletesen meglehetek elégedve, ha egy pár módosítványom keresztül uszik.

Ha most én képviselő lehetnék, legelső dolgom volna reverzálist szerezni arról, hogy tőlem nem kérnek reverzálist; aztán szólnék egy pár barátságos szót a budai püspökkel s aztán bokros érdemeinkkel én elmennék baza kalabriászozni, ő méltósága pedig remélhetőleg, hogy szűk eszűségét levezekelve, zárdába vonulna. —

Tudja az Isten! most mindenki olyan, mint az ijedős ló, feltartja a fejét, egyet szagol s aztán rug jobbra, balra, a szerint a mint kormánypárti vagy ellenzéki zabot evett. S mind ennek oka a polgári házasság; én igazán nem értem miért olyan idegesek a papok: ők se egyik, se másik metódust nem használhatják; a honatyák pedig legnagyobb részben már nős állapotban leledzenek s bizony jobb volna inkább ha a papok nőstülhetnének csak, legalább egyikünknek-másikunknak lehetne kilátása, hogy megcsajhatjuk a római pápát. —

A tavasz előre beköszönt ragyogó napsugár csajja a világot, ragyogó napsugár csajja a politikusokat, a világ zálogba csapja a téli rokkját s influenzát kap, a politikus reversálist ad és szintén megkapja a politikai náthát. — Egyszer aztán beitt a márcziusi hó, és fel van sülvé mind a kettő.

Csak akadna egyetlen egy ember, a ki megtudná mutatni, hogy mi az abszolút helyes; de nincs vagy ha van is eszméi elpárolognak a politikai zürzavarok lombikjában: ide is ragad egy elszálló atom, oda is egy új anyaggá változott tömeg és azután senki sem tudja honnan jutott hozzá. —

Mi lesz ennek a vége, azt senki sem tudja megmondani; felekezeti gyűlölet: biztosan pedig miért én Istenem hiszen az emberek urától megférhetné-

nek egymás mellett akár milyen vallás felekezetekhez tartoznak; de hát nem lehet rajt segíteni, mert a politikai influenza miasmai már benne van a levegőben, ott sziporkázik a kovács tüzes vasán, ott ül a kereskedő mérlegén, tartja az eke szarvát, talán segít félre billenteni az igazság mérlegét is, — Belélegzéljük, velők alszunk s mint boszorkány nyomás ül rajtunk a kérdés: mi lesz aztán?

Keresztül megy a házassági javaslat vagy, nem? ha nem megy mi történik akkor, ha keresztül megy mi lesz azután? Szegénypolitikusok, hogy meg fájdulhat a fejük. —

Pedig akárhogy házasodunk, a jövő ez: vagy kap az ember jó feleséget vagy nem... Ha rosszat kapott, akkor egyre megy akár a polgármestert, akár a papot szidja a miért megeskette, ha pedig jó asszonyt kap akkor megadja az ember tiszteletének köteles részét az anyósának, lévén neki az egészben legnagyobb része.

Nem a házasságot változtassátok meg uraim, hanem változtassátok meg a korszellemet, a korszellem megfogja változtatni a házasságot úgy mint egyebet.

Mig a korszellem egy eszmének meg nem ért, nem lehet a dolgot erőltetni, mert aktió fit reakció; ha majd ez a törvény nem lesz igaz, akkor változtathatok nagyobb baj nélkül sokat, addig pedig hogy mit csináltok? törjétek rajt a fejeteiket ti, de én tovább nem;

mert ha sokat politizálunk, egy új betegséggel fogjuk szaporítani a század sok betegségét, a minek azt hiszem a jövő század orvosai a szellemi tyukszem nevet adják. — Vannak már ilyenek most is sokan, de talán megoperálja valami isteni kegyelem. — De a kiknek még nincs azoknak azt mondom: *belélegzéljük ki emberek.*

Nyiltér*)

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként **75 krtól 3 frt 65 krig** — valamint **fehér, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig** — sima, kockás, csikozott, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle diszpozitio és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít **póstabér és vámmentesen a privátmegrendelők lakására Henneberg G.** (es. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal el a — Szerk.

„Karaván”

legfelsőbb helyen enged. „orosz tea” kiviteli r. társaság.

MOSZKVA.

Eredeti orosz hivatalos vámszalaggal ellátott tea csomagjai **20, 25, 32, 40, 50, 55, 63, 95** kros minta csomagokban kaphatók lesznek.

JAKABFY ALBERT urnál
Gyulafehérvárt.

17. 1-2

Van szerencsénk a tisztelt gazdákö-zönség becses tudomására hozni, hogy mindennemű **műtrágya-gyártmányaink** elárúsításával

Ungar Albert urat
Gyulafehérvárt

bíztuk meg és kérjük esetleges megrendeléseikkel fenti címet megtisztelni.

Bpest, 1894. február 8.

A »Hungaria«

műtrágya, kén-sav és vegyipar-gyár részvénytársaság.

11. 1-3.

H I R D E T É S E K.

A NEW-YORK

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

új egyetemes kötvénye képezi a legnagyobb haladást a biztosítási téren. Az új kötvény nem tartalmaz semmitféle megszorítást a biztosított foglalkozását vagy utazását illetően.

Egy évi fennállás után a kötvény biztosít

ÖNGYILKOSSÁG és PÁRBAJ ellen is.

Egy évi fennállás után a kötvény megtámadhatlanná válik.

A megtámadhatlansági záradék így szól:

ha a kötvény egy évig érvényben volt, a társaság a biztosított összeg kifizetését semmiféle okból meg nem tagadhatja.

A kötvény ilyképen megszorítás nélkül utalvány a biztosított összegre.

A New-York feltételei a legliberálisabbak, mint azokat a világ egyetlen egy biztosító társasága sem nyújtja.

A New-York a világ összes kölcsönösségen alapuló biztosító társaságai közt a legnagyobb teljesleggel rendelkezik, mely

87 millió frankra

emelkedik, biztosítéki alapja 713 millió.

A New-York Európában 23 éves tevékenysége alatt több mint 32 milliót kifizetett halálesetekért, a nélkül, hogy egyetlen egy esetben a legcsekélyebb nehézséget emelte volna a kifizetésnél.

„Végy inkább a nagy kovácsnál”

mondja egy régi példabeszéd.

Ez jogosan üzenetnek vonatkozhatik, mert csakis oly nagy vállalat mint az enyém, nyújtja a vevőknek óriási előnyöket, melyek a készpénzbeli és nagymennyiségű vásárlások folytán keletkeznek.

Gyönyörű minták magánvevők számára ingyen.

Bőrtartalmú mintakönyvek a minők eddig nem léteztek szabóknak bérmentetlennel.

Öltönyökre való szövetek

Pervien és Dosking a magas clerus számára, szabályszerű szövetek cs. és kir. hivatalnokok, veteránok, tűzoltók, tornászok, szolga egyenruhák; posztók teke és játék asztalra, mosó szövetek, Vizmentes Loden-ok vadászok számára, utazó plaid 4-14 frtig.

Olesó, tiszta gyapjú valódi posztók és nem potomáru rongy, mely a szabóbért sem érdemli meg ajánl

Johann Stikarofsky

Brünn (Ausztria Manchester)

Legnagyobb gyári-posztó raktár 1/2 millió frt. értékben.

Küldemények csak utánvétel mellett.

Levelezés: német, cseh, magyar, lengyel, olasz francia és angol nyelven.

SOK PÉNZT

kereshetnek tisztessegek és megbízható egyének törvényesen kiállított részletek és sorajegyek elárúsítása folytán, kik bankházzal összeköttetésbe lépni akarnak.

Üzletünk 25 év óta áll fenn szilárd alapon.

Magas jutalék vagy fix fizetés mellett.

Ájánlatok intézendők

betéti társaság **Dirnfeld-testvérek**

bankházánál

Budapest, Fűrdő-utca 4. sz.

12. 2-5.

Köszvény és csúszban szenvedőknek ezennel a legtagább körökben

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dícsérőleg ismeretessé vált *Tim. Capsici comp.* ajánlólóg legyen emlékeztető hozzá. Ezen népszerű házi szer 25 óta, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedörzsölés ismeretes és mindnyájuk által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlása nem szorul. Üvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krnyi áron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban a „Horgony” védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany orosz-lárhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

Férfi s női betegségek,

mint bujaker, fekélyek, bőrkütegek: folyások és hólyag-hurut, a legidősebb alakban is, nem a közönséges, hosszadalmas befeoskendésekkel, hanem

irrigáció által saját készülékeimmel

s új gyógy módom szerint

vagy esetleg helyi endoszkopikus kezeléssel is

alaposan s sikeresen

kezelteknek Stricturák, az aggkórban fellépő vizelet-s nehézségek; ágybészennyezés, valamint nemí gyengességgel párosult gerinczbajok

galvano-mechanikai módon

sikeresen gyógyíttatnak.

Orrfekélyek s az orrnak bedugulása, valamint a száj-s orrnak büzsége az általam feltalált s több 100 esetben

kitűnő eredménnyel használt

orr-csapkészülékemmel

rövid idő alatt alaposan gyógyíttatnak.

Galandförgő, melyek a legerősebb kuráknak ellenállottak, Németországban készült gyógyszeremmel

3 óra alatt gyökeresen eltávolíttatnak.

Dr. Fischer Adolf, orvos-sebész-tudor, műtő-s nőgyógyász, a „Nyilvános gyógyintézet”-nek rendelő főorvosa s specialista, 27 év óta.

Budapest, Ö-utca 5 sz. I. em. Rendel d. u.

2-5-ig.

Csak díjazott levelekre válaszolok s gyógyszerekről is gondoskodom.

96 26-26.